

การเลี้ยงนกเขาชวา (นกเขาเล็ก)

ร.อ.ประชุม เอกวรรณัง

ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๖ เล่าสัคดี
เสนอบทความเกี่ยวกับนกเขาชวาแล้ว
ปรากฏมีผู้ส่งบทความเกี่ยวกับเรื่องนี้
มาอีก ๒ ท่านคือ พ.ศ. มัลลิกา คณา-
รักษ์ และ ร.อ.ประชุม เอกวรรณัง ซึ่ง
ต่างคนต่างมีข้อมูลไม่เหมือนกัน บ.ก.
มีความเห็นเป็นเรื่องที่น่าสนใจจึง
เสนอบทความเกี่ยวกับนกเขาชวาตาม
ลำดับ

บรรณาธิการ

-1-

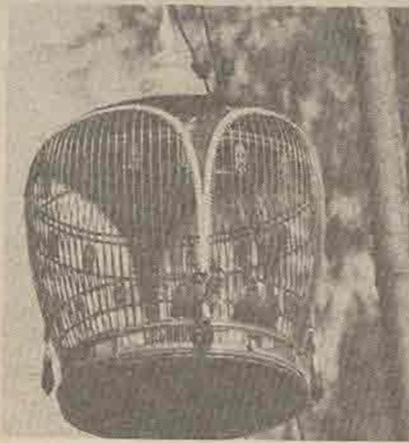
นกเขาชวาเดิมที่เดียวเป็นสัตว์
เลี้ยงประเภทเลี้ยงไว้ดูเล่นและให้คุณ
หลายประการ ก็ให้ความสนุกเพลิดเพลิน
เพลินกว่าสัตว์เลี้ยงหลายอย่าง โบราณ

เลี้ยงไว้เพื่อป้องกันอันตรายแก่บ้าน
เรือน เช่น อี๊กคีย์ โจรภัย และราชภัย
นกเขาบางตัวสามารถสะกดเพลิงที่จะไหม้
บ้านเรือนให้ดับได้ เช่น นกมงคลจักร-
วาล นกเขาบางตัวสามารถบันดาลให้
เจ้าของมีลาภ ยศ บริวาร เช่น นกเขาที่หัว
เป็นจุก หรือ นกออกขนในปาก

พูดมาถึงตอนนี้แล้ว หลายท่าน
อาจสงสัยว่า นกมีดีจริงหรือ ถ้าดีจริงคง
ไม่ถูกจับมาขังกรง เรามาทบทวนดูซิว่า
คำราชา คำราชมอดู คำราชวั้น ล้วนเกิด
จากความเชื่อถืออันใด คำรำนกเขาชวาก็
ฉนั้น บรรพบุรุษของเราย่อมหวังดีต่อ
ลูกหลาน เมื่อได้ทดลองเลี้ยงนกเขาชวา
และได้พิสูจน์แล้วจึงมอบให้ผู้อื่นได้

เลี้ยงสืบต่อกันมา

ของทุกอย่างมีทั้งดีและชั่วเป็น
ของคู่กันเช่นมีช้างธรรมดา ก็ย่อมมีช้าง
เผือก นกเขาชวามีคุณสมบัติพิเศษกว่า
สัตว์มีปีกโดยทั่วไป เช่น นกเขาชวาจะ
สมสู่เฉพาะคู่ของตัวเอง ไม่ผิดหัวผิดเมีย
เหมือนสัตว์อื่นที่มีปีกด้วยกันคนโบราณ
จึงดีค่านกเขาชวาที่ดีไว้ถึงพันสุวรรณ
ทนาน หรือค่าห้าถึงทองถ้าท่านจะพิสูจน์
อะไร? ทดลองอะไร? จะได้ผลอย่างไร
นั้น ก็ไม่เท่ากับเราทำเอง ดังภาษิตที่
ว่า “ลิบปากว่าไม่เท่าตาเห็น ลิบตาเห็น
ไม่เท่ามือคลำ ลิบมือคลำไม่เท่าทำ
เอง” ในเบื้องต้นนี้จะถึงเรื่องคำรำนก
เขาชวาก่อน

“๑ สิทธิกริยะ จะขอแสดงแจ้ง เรื่องบักษานอง ให้นักเล่นดูรู้ทำ- นองจะเสริมศักดิ์ ช้องสมนิยมยินดี ใน ตำราว่าพระยาการะเวก อยู่กลีบเมฆ เป็นพระยาราชบัณฑิต ใช้ชนหล่น ตกลงพื้นปฐุทิน เป็นสกุณินพื้นเผ่าเขา ขวา เป็นงูเหลือมปากเปิดและงูตะบอง เทียวชุ่มช่อนอยู่ห้วยละเหวมาเป็นพัง แพรวอย่างตีมีราคา เป็นสกุณาให้คู่คุณ ไม่สูญตาย เป็นลิเชียวขาวและเหลือง... กลางวัน...กลายเป็นราชบัณฑิต กลางคืน กลายเป็นนาคนาคี เป็นสกุณินต่างลักษณะ นัย ลักษณะสะกดเพลิงสี่ประการ จะพิศดารไว้ให้แจ้งโดยวิสัย ชนเป็กขาว เส้นหนึ่งดีถึงใจ สองเส้นไซว์ค่าล้ำล้ำ เกาทอง...”

ผู้เขียนกล่าวถึงตำราเพียงเท่านี้ ก่อนต่อไปจะขอกกล่าวถึงการหานกเขา มาเลี้ยง โดยผู้เริ่มเลี้ยงต้องดูลักษณะนก ที่สมบุรณ์ ปราศจากโรคภัยแรงหรือ โรคประจำตัวนก อันเป็นผลให้เลี้ยงยาก และนกไม่เจริญเติบโตเท่าที่ควรที่สำคัญ คือขันเสียงไม่เพราะ และขันน้อย เนื่อง จากนกมีกำลังไม่เพียงพอ

เมื่อหานกจากฟาร์มผสมนกที่มี พ่อพันธุ์และแม่พันธุ์ดีคือพ่อแม่เสียงดี จังหวะดี ขันเก่ง ลูกนกเมื่อเจริญเติบโต เต็มที่ก็จะมึนสัยะและความสามารถในการขันเป็นอย่างดี เหมือนพ่อแม่และ

พวกพ้อง มีน้อยรายที่พ่อแม่เสียงไม่ เพราะ แต่ลูกเสียงเพราะเป็นพิเศษ ทั้งนี้ เป็นเพราะเทคนิคการผสมเสียงของ เจ้าของที่มีความสามารถที่สรรหาพ่อ นกแม่ที่เสียงเข้ากันได้มาผสมกัน และ ได้ลูกเสียงดีมาจากทางพ่อและแม่ฝ่าย ละ 50 เปอร์เซ็นต์

ขอเริ่มต้นด้วยคำร่าดูนกเขา ขวา ต่อดังนี้ “หนึ่งสกุณาฝาดินคำระวางลาย ขาวดอกทำแดงตัวขาวม่อง จะดูเล็บนั้น เล่าขาวละออง คำเป็นทองพันคำลิ่ง นัย ชนหน้าผากขาวนวลละออง อยู่ เรือนต้องตำราจะหาไหน มียศศักดิ์จะ เกิดลาภประไพ ท่านว่าไว้คำแสนคำลิ่ง ทอง นกตัวโตขนงอกในปากนั้น คำสุ- วรรณสลิ่งที่่องงลิบสอง ถ้าแม่สกุณิ เหมือนสีทอง ควรคิดปองรักษาพยาบาล เป็นโรคทรัพย์สำหรับอยู่คามา คำสี่ถึงทองปองประหมาน คุ่มโทษภัย สิ่งไรไม่พบพาน ลากสการก่อเกื้อบัง เกิดมี แม้ขนขาวนั้นเล่าล้อมรอบตา ปากสกุณาหอมเหมือนกระเทียมสี ถ้าหอมดังกุณฑลไมราติ สวัสดิ์เป็นมงคลจักรวาล ราคาห้าถึงทองจงปอง หมาย ใครเลี้ยงไว้จะเป็นสุขเกษม- ศานต์ จะเพิ่มพูนมิให้สูญรักษาบ้าน จะ ฟังข่านภิญโญเดโชชัย เจริญสุขปราศ- ทุกข์อันตราย ทั้งลาภได้สารพันกัน จังโหร แม้ทำนาค้าขายสิ่งอันใด ได้ตั้ง ใจชมชื่นทุกคืนวัน

นกตัวโตลายขนเป็นคันหยอย ตัว ใหญ่หน่อยเท่าแดงเหมือนแก้งสรศ คอยาวขนตาขาวหวิขยิบขัน เป็น นิรันดรต้องลักษณะมี เป็นเสน่ห์ท้าว พระยาเสนามาตย์ ปรชาราชนูร์รักใคร่ ไม่หน่ายหนี ถ้ามาดแมนประเมิน คำสกุณิราคาสี่ถึงทองเสมอกัน...”

คราวนี้กลับมาถึงการเลี้ยงนกต่อไป...เมื่อได้ลูกนกจากพ่อแม่ที่สม-

บุรณ์ เสียงดีจังหวะดีมาเลี้ยง เราจะ ประสพความสมหวัง และขายได้กำไร มากนกบางตัวถ้าเลี้ยงดูสมบุรณ์เต็มที ก็จะเริ่มขันเสียงลงคอเมื่ออายุ 42-80 วัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพันธุ์หนักหรือเบา หรือตามสายเลือดพ่อแม่

ปัจจุบันผู้นิยมเลี้ยงนกเขา ขวา เสียง 3 จังหวะ ปลายขาว (คำท้ายของ เสียง) หรือเสียงสี่จังหวะที่ดังและชัด นักเลี้ยงนกเขาขวานิยมเลี้ยงนกตัวผู้ไว้ ฟังเสียง ส่วนนกตัวเมียผู้เลี้ยงไม่เท่า เทียมนกตัวผู้ แต่มีนกตัวเมียบางตัวที่ สามารถประชันเสียงกับนกตัวผู้ได้เหมือน กัน แต่ถ้าใครเอานกตัวเมียเข้าสนามแข่ง ขันละก็มักเสียเปรียบนกเขาขวานุ่ม เพราะเมื่อนกหนุ่มได้ยินเสียงนกตัว เมีย เป็นผลให้วันนั้นเจ้านกหนุ่มจะขัน ด้วยสู้เสียงดีเป็นพิเศษ ทั้งนี้เสียงและ ลีลาน่าฟังจับใจทีเดียว ทั้งนี้เพราะว่านก ที่จะนำเข้าชกรอกประชันเสียงกันล้วน แต่เป็นนกหนุ่มใจเปลี่ยทั้งนั้น เจ้าของ ให้อาหารบำรุง และชกรอกรับโอแคด ทุกวันจนศึกชนะองเต็มขนาด

เจ้าของนกเขานั้นจะแพ้หรือชนะ หรือจะรักไม่รักกันก็อยู่ที่เสียงนกทั้ง นั้น คือไม่ต้องใช้กำลังตีกันอย่างสัตว์มี ปีกชนิดอื่น

สำหรับผู้เริ่มเลี้ยงนกใหม่ ๆ กาย ให้อาหารและน้ำเป็นเรื่องที่ควรศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้คนที่เลี้ยงมีความเจริญเติบโต และน้ำเสียงดีตามความประสงค์ หากท่านให้อาหาร และน้ำ โดยขาด ความรู้แล้ว นกของท่านแม่จะกำเนิด จากพ่อและแม่พันธุ์ที่ดี และน้ำเสียงดี แต่ถ้านกไม่สมบุรณ์ก็จะขันสั้นกเขาตัว อื่นไม่ได้ ที่ว่าสู้ไม่ได้ คือขันน้อยเสียง ไม่ดังหรือถ้านกไม่สบายใจก็จะไม่ปล่อย เสียงเต็มที่

ฉบับนี้อาไว้เพียงนี้ก่อนนะครั้